

SM – sisäministeriö

SM 007:00/2016

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi pelastuslain muuttamisesta

Nuohousta koskevien määräysten muutosten tulee parantaa paloturvallisuutta

Finanssiala ry (FA) pitää tehtyä luonnosta valmistelumuistioineen perusteellisena. Kannatamme esitystä osittain.

Viime vuonna vakuutusyhtiöt korvasivat erityyppisistä tulipaloista palovahinkokorvauksia noin 160 miljoonaa euroa. Lausumme niistä luonnoksen kohdista, joilla on vaikutusta sekä tulipalojen lukumäärään että laajuuteen.

Lainsäädäntöhankkeen tavoitteena on sen yleisperustelujen mukaan edistää paloturvallisuutta selkeyttämällä ja ajantasaistamalla sääntelyä. FA:n mielestä paloturvallisuutta edistetään siten, että nuohotaan useampi kiinteistö kuin nykyisin, nuohous tehdään oikea-aikaisesti ja laadukkaasti ja paloturvallisuuspuutteet poistetaan.

Ehdotettu siirtyminen toteutuman perusteella kattavammasta nuohouksesta (piirinuohous 70-90%) vähemmän kattavaan (vapaa kilpailu 60%) vähentänee nuohouksen määrää.

Esitetty nuohouksen määrävälien tarveharkintaisuus parantaa nuohouksen oikea-aikaisuutta vain jos määrävälin määrittää nuohousalan ammattilainen. Kiinteistön omistaja ei yleensä pysty selvittämään tulisijan ja savuhormin kuntoa.

Nuohoojan ammattitutkimusvaatimuksen säilyttäminen ja ajantasakoulutukset ylläpitävät nuohouksen laatua. Nuohoojan ammattitutkinnon suorittaneista henkilöistä tulee olla julkinen rekisteri, jolloin tilaajalla on mahdollisuus tarkistaa nuohousta tarjoavan henkilön pätevyys.

Pelastuslaitoksilla tulee olla käytettävissä järjestelmä, jonka avulla nähdään nuohotut ja nuohoamatta jääneet kohteet. Muutoin esitetyn nuohousveloitteen valvonta on vaikeaa.

Nuohouksen järjestämistavasta riippumatta tulee varmistua siitä, että kiinteistöissä havaitut turvallisuuspuutteet tulevat sekä kiinteistön haltijan ja/tai omistajan että myös pelastusviranomaisen tietoon ja että nuohoustyön yhteydessä havaitut paloturvallisuuspuutteet tulee korjattua. Paloturvallisuuspuutteista tiedottaminen vain kiinteistön omistajalle ei takaa niiden poistamista.

Nuohoojan työnkuvaan tulee kuulua ennaltaehkäisevä palovahinkojen vahingontorjunta. Tämä korostuu entisestään siirryttäessä omakotitalojen palotarkastuksessa omavalvontaan.

Viime vuosina on kiinnitetty huomiota tulisijojen ja savuhormien lämpötilaluokkien yhteensopimattomuudesta seuranneisiin tulipaloihin. Yhteensopivuus tulee tarkastaa nuohouksen yhteydessä.

Nuohouksen järjestämistavasta riippumatta tulee varmistua siitä, että ammattitaitoinen nuohous on saatavissa kaikkialla Suomessa ja nuohoukset tehdään mahdollisimman kattavasti.

Seuraavassa FA:n vastaukset erikseen esitettyihin kysymyksiin.

Nuohouspalvelujen järjestäminen

Esityksen mukaan alueen pelastustoimelta poistettaisiin velvoite huolehtia nuohouspalvelujen järjestämisestä alueellaan. Tämä tarkoittaisi elinkeinonharjoittamista rajoittavan piirinuohousjärjestelmän ja nuohouspalvelujen hintasääntelyn loppumista.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta?

Nykyinen piirinuohousjärjestelmä on sellaisenaan ollut paloturvallisuuden kannalta toimiva. Sinä pelastuslaitos on vastuussa nuohouksen saatavuudesta alueella ja nuohouksen laadusta. Kiinteistön omistajalla on velvoite huolehtia nuohouksesta ja sen tilattuaan hän voi varmistua, että nuohous on pätevää.

Esitetty muutos lisää elinkeinonharjoittamisen vapautta, mutta on omiaan vähentämään nuohouksen määrää kokonaisuudessaan. Suurin osa kiinteistön omistajista tilaa nuohouksen kuten ennenkin, mutta osa kiinteistön omistajista joko jättää nuohoamatta tai venyttää nuohousvälejä, koska valvontaa ei ole.

Riskinä on myös, että asumiskeskittymien ulkopuolisen nuohouksen saatavuus voi heiketä.

Heikkoutena piirinuohousjärjestelmässä on se, että asiakas ei voi valita haluamaansa palveluntoimittajaa. Tällä ei kuitenkaan ole merkitystä paloturvallisuuteen, jota nuohouksella tavoitellaan.

Nuohoojan kelpoisuusvaatimus

Esityksen mukaan nuohoojalla säilytettäisiin nykyinen ammattitutkintovaatimus, mutta nuohousyrityksenä toimimiselle ei säädettäisi muita vaatimuksia.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta? Onko ammattitutkinto riittävä tapa varmistaa nuohouspalvelujen laatu?

Nuohoojan ammattitutkimusvaatimuksen säilyttäminen on tärkeää, koska nuohooja tekee paloturvallisuuteen liittyvää työtä. Työssä ei ole kyse pelkästään piipun ja tulisijan puhdistamisesta vaan myös paloturvallisuuspuutteiden selvittämisestä.

Rakennuksen omistajan nuohousvelvoite

Rakennuksen omistajan ja haltijan velvoite huolehtia nuohouksesta säilytettäisiin entisenä. Velvoitetta ehdotetaan täydennettäväksi velvoitteella pitää tulisijat ja savuhormit sellaisessa kunnossa, että niitä voidaan käyttää turvallisesti.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta?

Kiinteistön omistaja on viime kädessä vastuussa kiinteistöstään ja sen turvallisuudesta itselleen ja ulkopuolisille. Ehdotettu velvoite tukee tätä periaatetta ja on kannatettava.

Käytännössä maallikon voi kuitenkin olla vaikea arvioida miten tulisijoja ja savuhormeja tulee pitää kunnossa, että niitä voidaan käyttää turvallisesti. Nuohoojan ammattitutkimuksen suorittaneen henkilön tulisi ajoin tarkistaa näiden kunto ja neuvoa niiden käytöstä.

Nuohouksen määrävälit

Nuohousvälien määrittämistä ehdotetaan tarkistettavaksi vastaamaan paremmin todellista nuohoustarvetta. Pääsääntönä olisi, että nuohous on tehtävä vähintään kerran vuodessa, jos rakennusta lämmitetään puulla, raskasöljyllä tai useammalla polttoaineella. Muut tulisijat olisi nuohottava vähintään kolmen vuoden välein.

Ovatko ehdotetut määrävälit oikeat? Onko määrävälit esitetty riittävän selkeästi?

Nykyiset nuohousvälit ovat osoittautuneet kokonaisuudessaan toimiviksi normaalikäytössä oleville tulisijoille ja savuhormeille. Toisaalta osa kohteista on vähäisellä käytöllä tai vastaavasti kovassa käytössä ja on perusteltua käyttää jotakin muuta määräväliä. Määrävälän määrittämisessä kiinteistön omistaja ei yleensä ole paras asiantuntija ja määrävälipoikkeamispäätösten tekijänä tulee olla nuohooja.

Mikäli määrävälän määrittäminen vastuutetaan kiinteistön omistajalle, on riskinä se, että nuohooja kutsutaan vain kun on pakko. Esimerkiksi tulisija hormeineen toimii huonosti tai siinä on selkeä vika. Vahinkoja torjuvasta ehkäisevästä huollosta siirrytään korjaavaan huoltoon. Tämä ei edistä paloturvallisuutta.

Nuohoustyön sisältö

Nuohoustyön sisällöstä ja nuohoustyöstä annettavasta todistuksesta säädettäisiin yksityiskohtaisesti. Ehdotetulla sääntelyllä pyritään varmistamaan nuohoustyön laatu ja vaikuttamaan nuohouksen hinnoittelun kohtuullisuuteen.

Onko nuohoustyön vähimmäisisältö esitetty tarpeeksi selkeästi?

Nuohoustyön vähimmäisisältö on esitetty selkeästi.

Finanssiala ry

Lea Mäntyniemi